

Danica Končeková

ZÁBAVNÉ VODNÉ PARKY - AKTUÁLNE TRENDY V OBLASTI VOĽNOČASOVÝCH AKTIVÍT

V súčasnosti je v oblasti voľnočasových aktivít uprednostňované spájanie a prelínanie športu, zábavy, odpočinku a tým aj snaha investorov o uspokojovanie potrieb nielen jednotlivca, ale i skupiny - napr. rodiny. Nemalú rolu tu zohráva technologický pokrok, automatizácia a medializácia. Vytvára sa konzumný teror, ktorý tlačí a poháňa nielen investorov, ale i spotrebiteľov a tak vznikajú nové rôznorodé a netradičné formy trávenia voľného času.

Špeciálna oblasť tzv. "zábavné vodné parky", ktoré sa na našom území doposiaľ nevyskytujú sa stali témou mojej doktorandskej práce. Sú to centrá vodných športov, ktoré zahŕňajú rôzne typy bazénov, zariadenia pre zábavu, šport, gastronómiu. Svojimi farbami a efektami vyvolávajú pocity dovolenky, atmosféru južných krajín, exkluzivity. Finančne sú žiaľ veľmi náročné (podľa zahraničných ukazovateľov vstupné v prepočte činí cca 17.50 - 44.00 DM/deň/osobu - Spassbaeder - teuer Spass, A.B. Archiv des Badewesens 2/971, ale publikom veľmi obľúbené. Samotným dôkazom toho je, že napr. z krytých plavární vznikajú a sú uprednostňované plavárne s väčším množstvom zábavy, atraktivity a s dobrým prepojením na ostatné služby.

V pôvodných tzv. "sterilných plavárňach" absentoval dostatok dovolenkovej atmosféry, nebolo dostatočne zastúpené veľké množstvo atraktivít či už vodných alebo ostatných voľnočasových. Z toho dôvodu v 60 - tých rokoch v západnej Európe prístavbou alebo dostavbou, neskôr samotnou výstavbou, vznikajú nové komplexy, v ktorých sú prezentované nielen vodné športy, ale aj ostatné športové aktivity, odpočinok, zábava, obchody a ostatné služby.

V súčasnosti je tu možné uplatniť trend dlhého pobytu - napr. celodenného, ak nie celotýždenného, kde si každý návštevník, so svojim individuálnym životným štýlom, môže uspokojiť svoje potreby a nároky.

Vzhľadom na stupňujúce sa nároky užívateľov, stúpa i náročnosť prevádzky, v daných centrách sú použité najnovšie trendy, konštrukcie, technológie, sú plne automatizované, čo sa negatívne odráža i na vysokých energetických, finančných a ekologických nárokoch.

Na základe týchto poznatkov je pred investormi - po ekonomickej stránke a pred architektami a technológmi úloha nastolenia správneho a fungujúceho

programu. V druhom rade je potrebné a vhodné vytvorenie a stvárnenie jednotlivých priestorov, ich prepojenie a tak utvorenie prevádzkových okruhov. Samotné priestory by mali byť čo najrôznorodejšie stvárnené, zároveň však vo vzájomnej symbióze a harmónii. Vyžaduje sa tu vysoká flexibilita, variabilita umožňujúca viacúčelové využitie. Tú je možné dosiahnuť použitím mobilného inventáru, ľahkými montovateľnými priečkami, interiérovými kulisami, posuvnými stenami, flexibilnými zdrojmi elektrickej energie pre menné nasvetľovanie priestorov, zavesenými montovateľnými podhladmi, veľkorozponovými konštrukciami, žalúziami... Vieme tak docieľiť atmosféru súkromia, spoločenskú, oddychovú... a tým umožniť celosezónne využitie so zapracovaním požadovaných efektov a nových trendov.

V prípade zlého zakomponovania alebo nesprávneho použitia jednotlivých ponúkaných možností, môže dôjsť k poklesu návštevnosti, čo má za následok zníženie ekonomických výnosov a tým i rentability celej prevádzky.

Dispozičné riešenie jednotlivých areálov vychádza z nám známych prevádzkových schém otvorených kúpalísk a krytých plavární, pričom sú obohatené o prepojenia na priestory športu, gastronómie a ostatných služieb.

V mojej práci sa zaoberám podrobným špecifikovaním jednotlivých prevádzok, zón pohybu. V tejto časti doktorandskej práce sa môžem opierať o poznatky a skúsenosti z našich plavární. V stati tvorby interiéru - a to mikroklímy, modulovej osnove, použitia materiálov - je nutné čerpať aktuálne skúsenosti zo zahraničia, pričom ale musím podotknúť, že v prípade realizácie zábavných vodných parkov je možné použiť materiály a prvky prístupné vo veľkej miere i na našom trhu.

V budúcnosti sa bude potrebné zaoberať, okrem spomenutej oblasti, možnosťou umiestnenia zábavných vodných parkov, ich dostupnosti, ekonomickým zhodnotením, kapacitným dimenzovaním a nesporne dôležitou oblasťou- ochranou životného prostredia.

Vzhľadom na to, že na našom území sa v minulosti nereflektovalo na potreby a na nároky budúcnosti, bolo nutné dodržiavať štandardy podlažnej plochy zariadenia na počet osôb, účelovej jednotky

na počet osôb a podlažnej plochy zariadenia na účelovú jednotku, bude nutné sa opierať o výskumy zo zahraničia. V ich podmienkach sa sledovalo napr. rozsah spádového územia - odporúčaný pre ten ktorý druh, dochádzkové vzdialenosti k zariadeniam s pohľadom do budúcnosti a odporúčaná náplň zariadenia vo veľkosti spádového územia a hierarchie osídlenia. Slovenská agentúra životného prostredia spracováva ukazovatele pre navrhovanie voľnočasových zariadení, ich kapacitné dimenzovanie, avšak toho času je to v štádiu rozpracovanosti a zároveň nie sú skúsenosti z ponuky a dopytu, máme problémy s financovaním výstavby a prevádzky. Z tohoto dôvodu som nútená sa v mojej práci opierať prevažne o zahraničnú literatúru a fakty, ktoré sú dostupné len v zahraničí a vo veľmi malej miere na internete. (Napr. veľkostné parametre: veľkosť pozemku je 7-12,0 m² na 1m² bazénovej haly, pričom exteriérové oddychové priestory navyše spotrebujú 10 - 20% plochy pozemku, parkovacie kapacity: pre 1m² vodnej plochy je nutné navrhnuť 0,12 - 0,16 miest na parkovanie pre osobné automobily..., nové druhy vodných atrakcií, požadované teploty jednotlivých bazénov podľa DIN, zásady bezpečnosti....).

Toho času mapujem niekoľko zábavných vodných parkov v SRN, pričom kladiem dôraz na tie, čo ponúkajú min. 500 m² vodnej plochy, majú celoročnú prevádzku, spĺňajú podmienku min. 50 m dlhého tobogána, min. 5 ponúkaných rôznych vodných atrakcií a pod. (V SRN sa ich celkovo nachádza cca 180.) Napr. ELBAMARE v Drážďanoch, HILDORADO v Hilden, STADTBAD SCHOENEBOURG v Berlíne, atď.

Výskumná úloha, ktorú som si zvolila za tému doktorandskej práce by mala priniesť aplikáciu a popularizáciu tzv. netradičných športov u nás a mala by napomáhať k jej udomácneniu. Tým by som rada prispela k odstráneniu existujúcich rozdielov medzi západnými krajinami a nami a zároveň sa budem snažiť o nadviazanie na inšpiračné zdroje dedičstva našej minulosti.

Použitá literatúra:

Deutschland - TEST 11/94, IFD S. 1157-63- Spassbaeder - teuer Spass

A.B. Archiv des Badewesens 2/97 - Neubau - Hildorado, Elbamare

I. Flagge, F. Romeiss-Stracke, K. Kramer: *Architektur in der Demokratie*, Freizeitarchitektur, Planen u. Bauen fuer die Freizeit, Stuttgart 1988

Freizeit - I. Flagge, F. Romeiss-Stracke, Karl Kramer, Stuttgart 1988

Statelová, R.: - Športové a rekreačné stavby, Bratislava 1990

Gerald A. Perrin - Sports Halls and Swimming Pools, a Design and Briefing guide, London, GB., New York, USA 1980

Bundesinstitut fuer Sportwissenschaft, Wohnungsnaher Freizeit, Berichte B1/92, Sport- und Freizeitanlagen, Schriftenreihe, 1992 SRN

AW 141, Bauten fuer freizeit und Sport, Architektur und Wettbewerb, Internationale Bauten Wettbewerbe Studienarbeiten, 141/1990, SRN

Fabian, D. a kol. : Freizeitbaeder, Bad Neustadt/Saale 1992, Internationale Akademie fuer Baeder-, Sport- und Freizeitbauten, SRN

Derselbe - Freizeit Unna/Massen, SBB 4/1982, str. 219, SBB1/1986, str. 49.

Huppe, F.: Protokoll z internacionálneho kongresu o plavárňach a zábavných vodných parkoch, Baden - Baden, 1987

Ders - Spassbaeder, eine Gefahr fuer die kommunale Schwimmstaeten? Schwimmagazin 16/1988, str. 17

Stadtbad Schoeneberg, SRN, Berlín

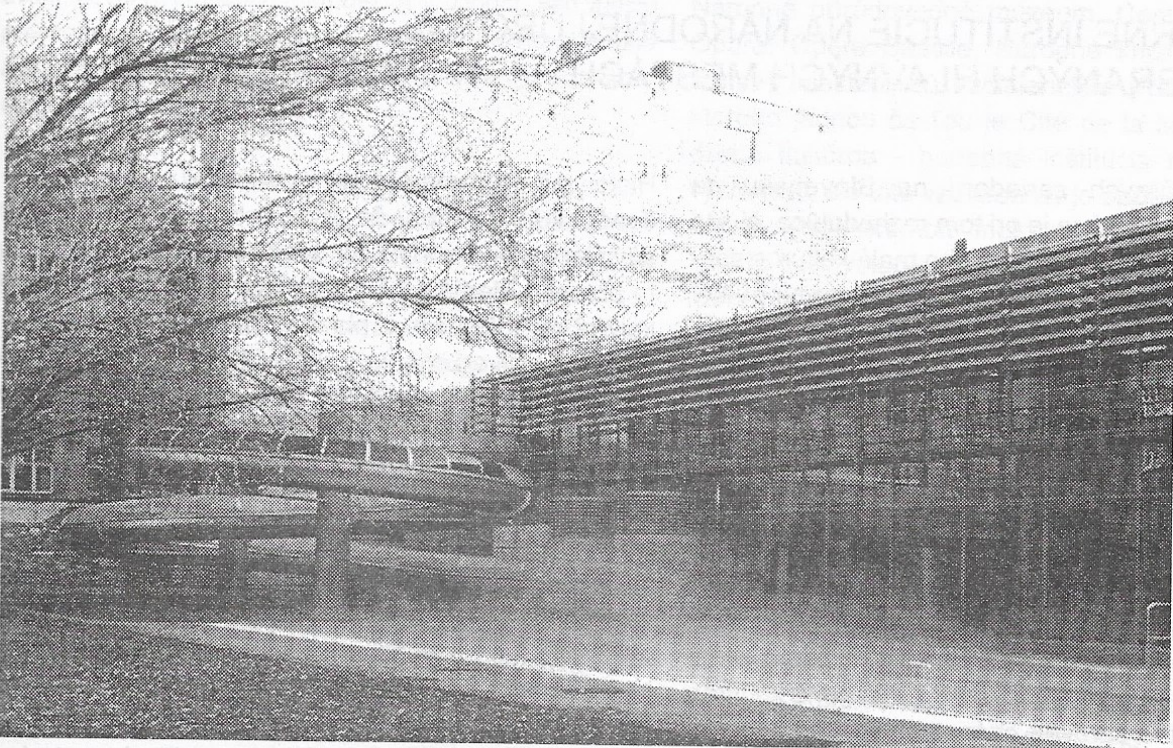
Stavba vznikla v 30. rokoch nášho storočia ako zariadenie na očistu a podporu organizmu. Hlavnou snahou súčasnosti bolo prehodnotenie zariadenia s následnou rekonštrukciou a modernizáciou. Hlavným zámerom bolo zachovanie kultúrnej pamiatky, jej dostavba s novými výrazovými prostriedkami, zvýšenie atraktivity a ekonomickej efektívnosti.

Architekti prestavby: architekti BDA Arnke a Häntschi, Finančný rozpočet: 55 mil. DM
Znovu otvorenie: 28. 11. 1999

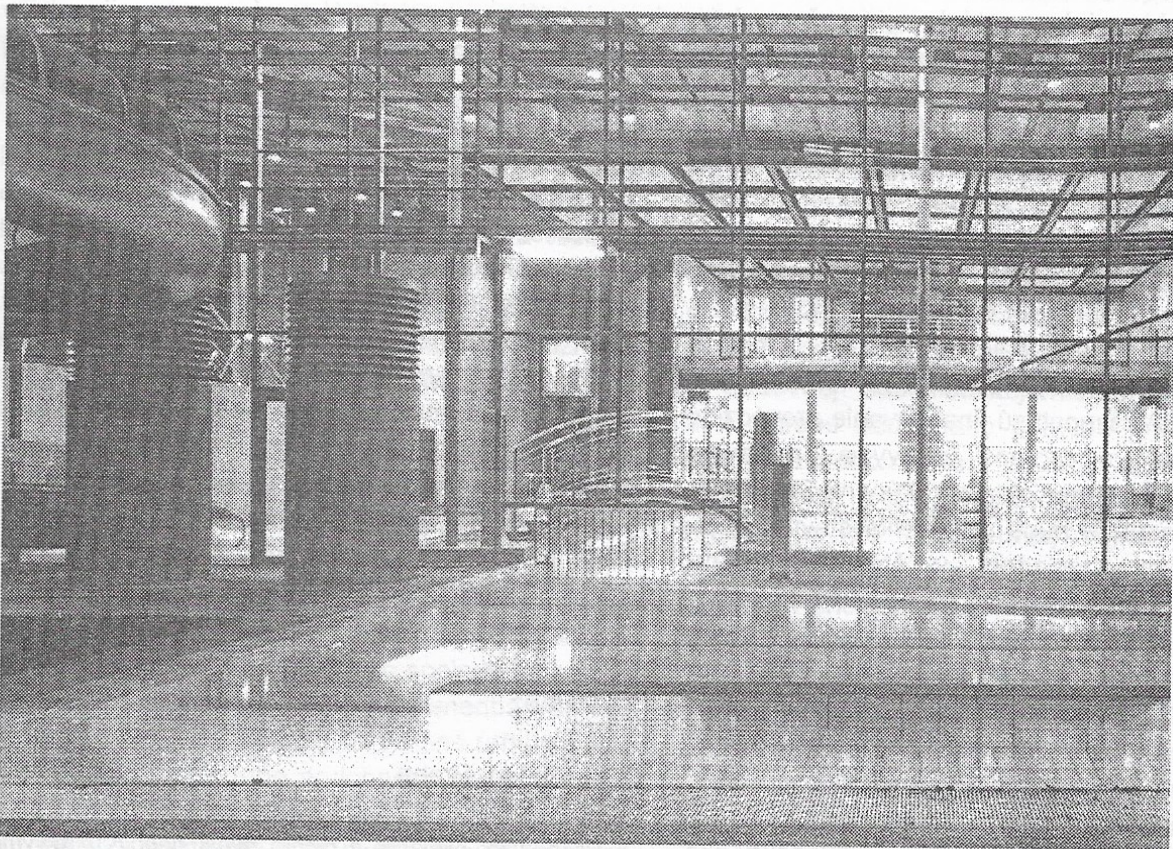
Počet návštevníkov: denne cca 800, max. možný počet návštevníkov denne je 2000

Prevádzková plocha 4500 m² a pre techniku 2200 m²
Priestor pre kúpanie 1875 m², kaviareň 150m²

Vodná plocha: novostavba 246,5 m², pôvodná časť 450,4 m², sauna 12 m², suma 708,9 m²

*Stadtbad Schoeneberg, SRN, Berlín
Bazénová hala s vyplávaním*

Nová prístavba - tobogán